

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Тези доповідей Міжнародної науково-практичної
дистанційної конференції, присвяченої
100-річчю кафедри аналітичної хімії НФаУ

16 квітня 2021 року
м. Харків

Харків
НФаУ
2021

УДК 615.014(043.2)

С 89

Редакційна колегія:

проф. А. А. Котвіцька, проф. А. І. Федосов, проф. І. М. Владимірова,
проф. С. В. Колісник, проф. І. С. Гриценко

С 89 **Сучасні** аспекти створення лікарських засобів : тези допов. Міжнар. наук.-практ. дистанц. конф., присвяченої 100-річчю кафедри аналітичної хімії НФаУ (16 квітня 2021 р.). – Х. : НФаУ, 2021. – 224 с.

Збірка містить матеріали Міжнародної науково-практичної дистанційної конференції «Сучасні аспекти створення лікарських засобів» (16 квітня 2021 р.) за науковими напрямками: конструювання, синтез і модифікація біологічно активних сполук, дослідження зв'язку структура – активність, методи фармакологічного скринінгу; сучасні підходи до створення нових лікарських та косметичних засобів, функціональних харчових та дієтичних добавок; аналітичні аспекти у синтезі біологічно активних сполук та створенні нових лікарських засобів; контроль якості лікарської рослинної сировини, фітопрепаратів, парфумерно-косметичних засобів та функціональних харчових добавок; сучасний фармацевтичний аналіз та стандартизація ліків; хіміко-токсикологічний аналіз біологічно активних речовин та лікарських засобів.

Для широкого кола науковців та практичних працівників фармації і медицини.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність опублікованих результатів повну відповідальність несуть автори.

УДК 615.014(043.2)

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПІДМАРЕННИКА СПРАВЖНЬОГО ТРАВИ (*GALII VERI HERBA*) МЕТОДОМ ТОНКОШАРОВОЇ ХРОМАТОГРАФІЇ

Горяча О.В., Ільїна Т.В., Ковальова А.М., Кошовий О.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

helgagnosy@gmail.com

Підмаренник справжній (*Galium verum* L.) родини Маренові (*Rubiaceae* Juss.) є перспективною лікарською рослиною для включення у список офіційних лікарських рослин.

Відповідно до підходу ДФУ, нами розроблено методику ідентифікації підмаренника справжнього трави (*Galii veri herba*) методом тонкошарової хроматографії (ТШХ). Оптимальним випробуваним розчином є водно-спиртовий витяг з п. справжнього трави, який готують наступним чином: до 1,0 г здрібненої на порошок сировини додають 10 мл 70 % (об/об) спирту *P*, нагрівають у водяній бані при температурі 60 °С протягом 30 хв, зрідка струшують, охолоджують і фільтрують. Найкраще розподілення біологічно активних речовин випробуваного розчину відбувається на ТШХ пластинках Silica Gel 60 F₂₅₄ (Мерк/Мерск, Німеччина). Як рухому фазу обрано систему розчинників *кислота мурашина безводна P – кислота оцтова льодяна P – вода P – етилацетат P* (5:5:12:44). Оптимальна відстань, яку має пройти рухома фаза, становить 12 см; оптимальний об'єм проби, що наноситься – 10 мкл (смугами). При ідентифікації гідроксикоричних кислот та флавоноїдів використовують розчин порівняння 1: 1,0 мг *кислоти хлорогенової P*; 2,5 мг *рутину P* у 10 мл 96 % спирту *P*; ТШХ пластинку висушують на повітрі та обприскують розчином 100г/1л *натрію гідроксиду P* у 96 % спирті *P*; знову висушують на повітрі протягом 5 хв і переглядають в УФ-світлі за довжини хвилі 365 нм. На хроматограмі розчину порівняння мають виявлятися 3 зони флуоресценції: у верхній третині – зона *кислоти хлорогенової*; у нижній третині хроматограми – зона *рутину*. На хроматограмі випробуваного розчину повинні виявлятися коричнево-жовтава флуоресціююча зона на рівні зони *рутину* та блакитна флуоресціююча зона на рівні зони *кислоти хлорогенової*. На хроматограмі випробуваного розчину можуть виявлятися також інші слабкіші флуоресціюючі зони. Для ідентифікації іридоїдів використовують розчин порівняння 2: 2,0 мг *асперулозиду P* у 10 мл 96 % спирті *P*; ТШХ пластинку висушують при температурі від 100 °С до 105 °С; теплу пластинку обприскують сумішшю *кислоти оцтової льодяної P, кислоти хлористоводневої концентрованої P* та розчину 2г/100г *міді сульфату P* (20:1:2), пластинку сушать при температурі від 100 °С до 105 °С протягом 5 хв та переглядають у денному світлі. На хроматограмі розчину порівняння має виявлятися 1 синьо-зелена зона – зона *асперулозиду*. На хроматограмі випробуваного розчину повинна виявлятися синьо-зелена зона на рівні зони *асперулозиду*. На хроматограмі випробуваного розчину також має виявлятися синя зона нижче зони *асперулозиду*. У подальшому розроблену методику ідентифікації підмаренника справжнього трави (*Galii veri herba*) методом ТШХ буде використано при стандартизації рослинної сировини.

СПЕКТРОФОТОМЕТРИЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ СУЛЬФАЦЕТАМІДУ НАТРІЮ В ОЧНИХ КРАПЛЯХ	72
Бурун Л.О., Огурцов В.В., Драпак І.В.	
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИБОРУ І РОЗРОБКИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ МІСЦЕВОГО ЛІКУВАННЯ ПСОРИАЗУ	73
Ващенко К.Ф., Глущишин Х.-Р.	
ВИЗНАЧЕННЯ КІЛЬКІСНОГО ВМІСТУ ФЛАВОНОЇДІВ В ТРАВІ <i>AJUGA IVA</i>	74
Вельма В.В., Еннажі Юссеф, Тартинська Г.С.	
ДОСЛІДЖЕННЯ З ІДЕНТИФІКАЦІЇ СОКУ ОЧИТКА ВЕЛИКОГО	75
Вишневська Л.І., Бурбан О.І., Зубченко Т.М.	
КІЛЬКІСНЕ ВИЗНАЧЕННЯ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН У НАСТОЙКАХ З ЛИСТЯ ЖУРАВЛИНИ ВЕЛИКОПЛОДОЇ	76
Власова І.К., Кошовий О.М.	
МІШЕНЬ-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО КОНСТРУЮВАННЯ НОВИХ ЕФЕКТИВНИХ ПРОТИМІКРОБНИХ АГЕНТІВ НА ОСНОВІ АМІДІВ ТІЄНО[2,3-<i>d</i>]ПРИМІДИН-4-КАРБОНОВИХ КИСЛОТ	77
Власова О.Д., Власов С.В., Кабачний В.І., Северіна Г.І.	
СМЕШАННОЛИГАНДНОЕ КООРДИНАЦИОННОЕ СОЕДИНЕНИЕ ВАНАДИЛА (II) С ГЛУТАРОВОЙ КИСЛОТОЙ И ВИТАМИНОМ В₃.....	78
Газієва А.С., Фатхуллаєва М., Маккамов Х.К.	
СИНТЕЗ БІОЛОГІЧЕСКИ АКТИВНЫХ ВЕЩЕСТВ НА ОСНОВЕ КООРДИНАЦИОННЫХ СОЕДИНЕНИЙ Ni(II), Zn(II) С ГОМОПАНТОТЕНОВОЙ И ЯНТАРНОЙ КИСЛОТАМИ	79
Газієва А.С., Фатхуллаєва М., Бобожонова Ч.	
ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАЦЕТАМОЛУ В СИРОВАТЦІ КРОВІ МЕТОДОМ ГХ/МС ПРИ ГОСТРІЙ ІНТОКСИКАЦІЇ	80
Галькевич І.Й.	
ДОСЛІДЖЕННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ НА ВМІСТ КАНАБІНОЇДІВ.....	81
Галь В.І., Бідниченко Ю.І.	
МУКОАДГЕЗИВНА СИСТЕМА З ПРОТИМІКРОБНОЮ ТА АНЕСТЕЗУЮЧОЮ АКТИВНІСТЮ	83
Гончарова О.С., Федорова О.А., Кравченко І.А.	
ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПІДМАРЕННИКА СПРАВЖНЬОГО ТРАВИ (<i>GALLI VERI HERBA</i>) МЕТОДОМ ТОНКОШАРОВОЇ ХРОМАТОГРАФІЇ.....	84
Горяча О.В., Ільїна Т.В., Ковальова А.М., Кошовий О.М.	